

การพัฒนาคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Manual Development of Supervision The Focus on Learning Performance Diploma
Level Industry Category Of Vocational Education Suratthani Province

ปัญญาวุธ ช่วยคง*, ชูศักดิ์ เอกเพชร** และพรศักดิ์ อาษาสุจริต**

Punyawut chuaikhong, Chusak Ekpet and Pondsak Ayasutjarit

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะ เพื่อพัฒนาคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะ และประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เก็บรวบรวมข้อมูลจากรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอน จำนวน 70 คน โดยใช้แบบสอบถาม 3 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะ แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะ และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะ ซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านการวางแผนการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ และด้านการประเมินผล ผลการพัฒนาคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะ โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง พบว่าความสอดคล้องของคู่มือในทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ มีตัวอย่างและแบบฟอร์มสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ คำอธิบายการปฏิบัติเนื้อหาชัดเจน และความเหมาะสมของขนาดเล่ม

คำสำคัญ : การนิเทศ การจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะ คู่มือการนิเทศ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

** รองศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ประธานกรรมการที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี กรรมการที่ปรึกษา

Abstract

This research aims to Study Conditions of Supervision Competency oriented learning To develop a guide to oversee the performance-oriented learning. And satisfaction of the user manual for supervision, learning management, performance-oriented diploma industry of Vocational Education Province Collection of data Deputy Director of Education Head of Department Department heads and teachers and 70 students. the questionnaire include 3 edition that a questionnaire on the state to oversee the performance-oriented learning, A proper assessment of the performance-oriented learning and the satisfaction of the user guide to oversee the performance-oriented, which has a reliability of 0.98 was used in the data analysis were percentage, mean and standard deviation.

The results showed that state to oversee the performance-oriented learning. Overall and in the top level sort order: planning, supervision, followed by the current study. Problems , needs and the evaluation the manual development to oversee the performance-oriented learning the experts assessed the consistency of all the manuals in accordance with the index of 0.5 or above, the satisfaction of the user manual to oversee the performance-oriented learning. Found that overall was high. Sort order: With examples and forms can be achieved. Has the highest mean, followed by the practice explicit content description and the suitability of a book

Keywords : Supervision, Management Learning Competency Focus, Manual Supervision.

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน ในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2551, 3)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อผลิตกำลังคนระดับฝีมือที่มีสมรรถนะวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ตามความสนใจและโอกาสของตน ส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน สถานศึกษา หน่วยงาน สถานประกอบการ และองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2556, 1)

หลักสูตรฐานสมรรถนะเป็นหลักสูตรการสอนแบบฐานสมรรถนะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงยึดความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก การออกแบบหลักสูตรตามแนวคิดนี้จะมีการกำหนดเกณฑ์ความสามารถที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติ ได้หลักสูตรที่เรียกว่า หลักสูตรเกณฑ์ความสามารถ จัดทำขึ้นเพื่อประกันว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับหนึ่ง ๆ จะมีทักษะและความสามารถในด้านต่างๆ ตามที่ต้องการ เป็นหลักสูตรที่ไม่ได้มุ่งเรื่องความรู้หรือเนื้อหาวิชาที่อาจมีความเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาแต่จะมุ่งพัฒนาในด้านทักษะ ความสามารถ เจตคติและค่านิยม อันจะมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันและอนาคตของผู้เรียนในอนาคต หลักสูตรนี้มีโครงสร้างแสดงให้เห็นถึง เกณฑ์ ความสามารถ ในด้านต่างๆ ที่ต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติในแต่ละระดับการศึกษา และในแต่ละระดับชั้น ทักษะและความสามารถ จะถูกกำหนดให้มีความต่อเนื่องกัน โดยใช้ทักษะและความสามารถที่มีในแต่ละระดับเป็นฐานสำหรับเพิ่มพูนทักษะและความสามารถในระดับต่อไป นอกจากนี้ ลักษณะของการจัดการเรียนการสอน ได้กำหนดผลการเรียนรู้ หรือภาระงานอย่างชัดเจน สมรรถนะที่กำหนดขึ้นเป็นสิ่งจำเป็นกับการศึกษาและการปฏิบัติงานในอาชีพต่าง ๆ ที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติได้เมื่อจบหลักสูตร ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสมรรถนะที่กำหนด โดยเลือกใช้สื่อ อุปกรณ์ที่จะช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติภาระงานได้สำเร็จตามสมรรถนะที่กำหนด เน้นกระบวนการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเป็นระยะ เพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้ได้ตามเกณฑ์ ให้เวลาผู้เรียนแต่ละคน เพียงพอที่จะปฏิบัติภาระงานหนึ่ง ๆ ให้สำเร็จก่อนที่จะไปสู่ภาระงานต่อไป และให้ผู้เรียนแต่ละคนปฏิบัติภาระงานให้สำเร็จตามเกณฑ์การปฏิบัติงานที่กำหนด ใช้การวัดผลแบบอิงเกณฑ์ในการประเมินผลความสำเร็จของผู้เรียนแต่ละคน (สุจิตรา ปทุมสังการ์, 2552, 1-4) ดังนั้น การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามมาตรฐาน

อาชีพนั้น ต้องอาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพการควบคุมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนจึงขึ้นอยู่กับกรณีศึกษาใน หรือกรณีศึกษาการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุมคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

กรณีศึกษาเป็นกระบวนการที่เป็นที่ยอมรับของวงการศึกษไทย ว่าสามารถช่วยในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการศึกษาให้ดีขึ้นได้ กรณีศึกษาในเป็นนวัตกรรมที่มุ่งหมายให้เป็นเครื่องมือในการเร่งรัดพัฒนาการศึกษา เพราะกรณีศึกษา เป็นการแก้ปัญหาที่เป็นระบบระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้น และเป็นความพยายามของผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาทุกขั้นตอนในการให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาของครูหรือบุคลากรอื่นที่ทำงานการศึกษา เพื่อช่วยให้เกิดการรู้จักวิธีปรับปรุงการสอน และการให้การศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนเกิดความงอกงามในวิชาชีพการศึกษา การพัฒนาความรู้ความสามารถของครูการช่วยเหลือและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา การช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีสอน ตลอดจนการช่วยเหลือและปรับปรุงการประเมินผลการสอน และการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการร่วมมือกันจัดขึ้นโดยบุคลากรภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ หัวหน้าหมวด หัวหน้าสาขาวิชา และหัวหน้าฝ่ายต่างๆ มีการคัดเลือกและแต่งตั้งเป็นทางการ (อรุณ จันทวานิช, 2548, 16)

กรณีศึกษาการจัดการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญซึ่ง เบน เอ็ม แฮร์ริส (Ben, M. Harris, 1985, 19) กล่าวไว้คือ “การช่วยครูให้เป็นครูที่ดีขึ้น ช่วยนักเรียนได้เรียนรู้ที่ดีขึ้น และช่วยเหลือโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่ดีขึ้น” การ

นิเทศภายในโรงเรียนจะบรรลุจุดหมายดังกล่าวได้ขึ้นอยู่กับครูในโรงเรียน แต่ทั้งนี้การที่ครูจะเป็นครูที่ดีขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงพฤติกรรมการสอนไปในทางที่ดีขึ้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในแต่เพียงอย่างเดียว แต่มีปัจจัยด้านอื่นๆ ด้วย

ในการดำเนินการนิเทศศึกษาที่ผ่านมา การปฏิบัติงานยังมีปัญหาในทุกระดับซึ่งภาพรวมของงานยังไม่ชัดเจน ผลผลิตของการศึกษายังไม่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเท่าที่ควร การดำเนินงานด้านกรณีศึกษายังขาดประสิทธิภาพ การดำเนินการขาดความต่อเนื่อง ซึ่งสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญที่จะต้องปฏิบัติภารกิจนี้ โดยทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนต้องทราบถึงภารกิจหลักและตระหนักถึงความสำคัญในภารกิจของตนที่ต้องปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ กระบวนการ เทคนิควิธีและกิจกรรมกรณีศึกษาในรวมทั้งผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน เพื่อนำมาประยุกต์ให้เหมาะสม ซึ่งผู้บริหารต้องรวมถึงครูที่มีความแตกต่างกันให้สามารถปฏิบัติภารกิจ คือ การสอน จนประสบความสำเร็จตามความต้องการของหน่วยงาน ในขณะเดียวกันก็มีความจำเป็นที่ต้องเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ในการทำงานให้แก่ครูทุกคน เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูปรับปรุงกิจกรรม การเรียนการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ และพัฒนาตรงตามความต้องการของนักเรียนด้วยเทคนิควิธีที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, 53)

การส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนและสถานศึกษามีกรณีศึกษาในด้วยตนเอง

ไม่บรรลุผลสำเร็จนั้นมีสาเหตุเนื่องจาก ค่านิยมของคำว่า การนิเทศ ที่ใช้กันในประเทศไทยนั้นยังไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะชี้แนะนำไปสู่ภาคปฏิบัติได้ ดังนั้นจึงทำให้ขาดกรอบความคิดที่จะนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้าสถานศึกษาไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา โดยคิดว่าการนิเทศการศึกษาเป็นงานของศึกษานิเทศก์ โดยเฉพาะ ดังนั้นผู้บริหารจึงไม่ได้ให้ความสนใจแก่การจัดการนิเทศการศึกษาอย่างจริงจัง ขาดการเสริมแรงในการทำงานผู้บริหาร สาเหตุข้อนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความคงทนถาวรของพฤติกรรมที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงจากการนิเทศ ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใด ๆ ก็ตาม ผู้นิเทศและผู้ได้รับการนิเทศต่างก็ต้องใช้ความพยายามเป็นอย่างมากถ้าหากไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ก็ย่อมจะหมดกำลังใจในที่สุด (อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล, 2552, 3)

สำหรับการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพนั้น ต้องอาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ การควบคุมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนจึงขึ้นอยู่กับการนิเทศภายในหรือการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่กระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้ไม่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ขาดความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศ และครูผู้สอนขาดการยอมรับ ในตัวผู้นิเทศ ซึ่งการนิเทศภายในมีความสำคัญทำให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างมุ่งสู่คุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง เป็นการเสริมสร้างพลังแห่งการเรียนรู้ให้บังเกิดขึ้นจากการร่วมมือของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ช่วยให้

ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง ได้ตามมาตรฐานการศึกษา ช่วยให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนที่ดี มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน ซึ่งเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาดังนั้น การใช้คู่มือนิเทศการจัดการเรียนรู้จะเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด ทั้งนี้เพราะคู่มือมีความสำคัญต่อการใช้เป็นสื่อเอกสารที่ดีในการสร้างความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานที่ถูกต้อง เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะที่สามารถศึกษาค้นคว้าคู่มือด้วยตนเองได้ และความต้องการคู่มือที่จะใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจ และเป็นแบบอย่าง ในการนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงกับการเรียนการสอน เนื่องจากหลักสำคัญในการจัดการเรียนรู้ คือ ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการทางสมอง และเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพและตามความสามารถของผู้เรียน

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการนิเทศการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน อันส่งผลให้เกิดการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ จึงได้พัฒนาคู่มือนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ที่กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก

เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อพัฒนาคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอน ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทอุตสาหกรรม จำนวน 85 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้สอน ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบสัดส่วนของตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, 607-610 อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี, 2552, 65) ได้กลุ่มทั้งสิ้น 70 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3 ชนิด ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิต่างทางการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และประสบการณ์การนิเทศ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดระดับสภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะ จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านกำหนดและแจ้งนโยบายการนิเทศ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศ ด้านการเตรียมการก่อนปฏิบัติการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการประเมินผล มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะ เป็นคำถามแบบปลายเปิด

2.2 แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มี 3 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ เกี่ยวกับตำแหน่ง การฝึกอบรมเกี่ยวกับการนิเทศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานส่วนที่ 2 เป็นความคิดเห็นด้านความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านรูปแบบและเนื้อหาของคู่มือด้านเอกสารประกอบในคู่มือนิเทศ และด้านประโยชน์จากการนำคู่มือนิเทศไปใช้ มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือเป็นคำถามแบบปลายเปิด

2.3 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงานและประสบการณ์ในการนิเทศ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะ จำนวน 18 ข้อ มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะ เป็นคำถามแบบปลายเปิด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์สภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นที่ 2 สร้างคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

ขั้นที่ 3 ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านการวางแผนการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ และด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยพิจารณาข้อมูลสภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำเนื้อหาสาระตามที่ได้มีการปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พิจารณาความเหมาะสม ความสอดคล้องและความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ของเนื้อหาในคู่มือพบว่า ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบและเนื้อหาของคู่มือ ด้านเอกสารประกอบในคู่มือนิเทศ และด้านประโยชน์จากการนำคู่มือนี้เทศไปใช้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของคู่มือ (IOC) นั้น พบว่า ด้านรูปแบบและเนื้อหาของคู่มือ ด้านเอกสารประกอบในคู่มือนิเทศ และด้านประโยชน์จากการนำคู่มือนี้เทศไปใช้ มีค่าดัชนีความ

สอดคล้องของคู่มือในทุกข้อตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปแสดงว่าคู่มือมีความเหมาะสมและสอดคล้องสามารถนำไปใช้ได้

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานีพบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานีพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ มีตัวอย่างและแบบฟอร์มสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ คำอธิบายการปฏิบัติเนื้อหาชัดเจน และความเหมาะสมของขนาดเล่ม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านการวางแผนการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ และด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากงานนิเทศภายในมีความสำคัญมากขึ้นเป็นเพราะความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางการศึกษา การขยายตัวในด้านจำนวนสถานศึกษาทำให้จำนวนบุคลากรในสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการทำงานให้สำเร็จต้องมีบุคคลรับผิดชอบที่แน่นอน มีการกำหนดชี้แจง ทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการนิเทศและมีการติดตามผล ดังนั้น จึงต้องอาศัยรูปแบบการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นวิธีการที่บุคลากรในสถานศึกษาคิดค้นขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะในด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ รัตติกาล วังคะฮาด (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางบอน ที่พบว่า ระดับการปฏิบัติงานการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางบอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยรรยง ศิริภูมิ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินการตามกระบวนการการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่พบว่า สภาพการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถอภิปรายผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ผู้บริหารประชุมปรึกษาหารือกับครูในการกำหนดนโยบายด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้เสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารแจ้งนโยบายการนิเทศการจัดการเรียนรู้ให้แก่บุคลากรทราบก่อนการนิเทศทุกครั้ง และการนำนโยบายการนิเทศการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไปปฏิบัติบางครั้งมีปัญหาในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการกำหนดประเด็น ปัญหาและความต้องการควรมีเนื้อหาสาระและรายละเอียดอย่างเพียงพอที่จะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เกิดความเข้าใจได้อย่างถูกต้องชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, 54) ที่กล่าวว่า สภาพปัจจุบันเป็นสภาพความเป็นจริงที่กำลังเป็นอยู่ หรือกำลังดำเนินอยู่ในขณะนั้น สภาพปัญหาเป็นสภาพความแตกต่างของสิ่งที่เป็นอยู่ หรือผลที่ปรากฏ กับสิ่งที่ต้องการให้เป็นไปตามเป้าหมาย ส่วนความต้องการคือสิ่งที่พึง

ปรารถนาตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้มีขั้นตอนในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

1.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ คณะกรรมการการนิเทศเป็นผู้มีความประพฤติและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คณะครูภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้นิเทศมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคณะครูในสถานศึกษา และ คณะกรรมการการนิเทศการจัดการเรียนรู้มีการเปลี่ยนแปลงทุกปี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียนได้รวมถึงขอบข่ายงานด้านบุคลากรหรือบุคคล เป็นการจัดดำเนินงานเพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รู้และเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของตน ช่วยเหลือให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2553, 5-8) กล่าวถึงขอบข่ายงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในด้านงานบุคลากรว่าเป็นการจัดดำเนินงานเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้รู้และเข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของตน สร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน ให้ผู้ร่วมงานทุกคนเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ สร้างความร่วมมือในการปฏิบัติงาน เช่น การกำหนดภาระและความรับผิดชอบของบุคลากร การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน เป็นต้น

1.3 ด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ คณะกรรมการการนิเทศประชุม

ชี้แจงหลักการ แผนงาน ให้ผู้ร่วมรับผิดชอบทราบ ก่อนปฏิบัติการนิเทศการจัดการเรียนรู้ และ คณะกรรมการการนิเทศเตรียมเอกสารที่ต้องการใช้ในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ คณะกรรมการการนิเทศศึกษากำหนดนโยบายของสถานศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ และ คณะกรรมการการนิเทศเชิงวิทยากรที่มีความรู้มาช่วยในการนิเทศภายใต้การจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากสื่อหรือเครื่องมือนิเทศสามารถช่วยให้การปฏิบัติการนิเทศ สามารถแก้ปัญหาและพิจารณาการทำงานของครู และผู้รับการนิเทศ เพื่อให้ผู้นิเทศทราบถึงที่มาของปัญหา และความต้องการ และวางแผนแก้ปัญหาได้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนริศรา โพธิ์ขำ (2550, 1) กล่าวว่าสื่อการสอน หมายถึงวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการซึ่งถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นตัวกลางในการนำส่งหรือถ่ายทอดความรู้ ทักษะและเจตคติจากผู้สอนหรือแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่ตั้งไว้

1.4 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ผู้บริหารจัดปฐมนิเทศครูก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อรับทราบแผนงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ คณะกรรมการการนิเทศอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ และ คณะกรรมการการนิเทศจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ให้ไว้สำหรับครู มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากการปฏิบัติการนิเทศเป็นงานที่ต้องทำกับคนหลายคน ซึ่งแต่ละคนมีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไปผู้ปฏิบัติการนิเทศต้องเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนั้นผู้ปฏิบัติการ

นิเทศจึงต้องทำความเข้าใจในหลักการ และวิธีการนิเทศ โดยใช้เทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อัญชลี ธรรมะวิธีกุล (2552, 1) ที่กล่าวว่า การปฏิบัติการณ์นิเทศ ประกอบด้วย การปฏิบัติงานของผู้รับนิเทศเป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถที่ได้รับมาจากการดำเนินการวางแผน การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ ขั้นนี้ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศและควบคุมคุณภาพให้งานสำเร็จออกมาทันตามกำหนดเวลาและมีคุณภาพสูงการปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศผู้บริหารก็จะให้บริการสนับสนุนในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

1.5 ด้านการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ คณะกรรมการนิเทศจัดประชุมผลที่ได้รับจากการประเมินเพื่อปรับปรุงการนิเทศการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ คณะกรรมการการนิเทศสรุปผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้ และคณะกรรมการการนิเทศส่งเสริมให้ครูผู้จัดการประเมินผลการสอนของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากการประเมินผลและการรายงานผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นตัวบ่งชี้ให้ทราบว่า การดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนได้ผลเป็นเช่นไรเพื่อสนับสนุนเพื่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน จึงจำเป็นต้องอาศัยขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความร่วมมือ การประสานสัมพันธ์กันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, 67-78) กล่าวถึงจะต้องดำเนินการนิเทศให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาและนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน และตัดสินการเรียนในแต่ละรายวิชา/ชั้น

2. ผลการพัฒนาคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยพิจารณานำข้อมูลสภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากขั้นตอนที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำเนื้อหาสาระตามที่ได้มีการปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ผลการตรวจสอบคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านเป็นผู้ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พิจารณาความเหมาะสม ความสอดคล้องและความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ของเนื้อหาในคู่มือ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของคู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของคู่มือ (IOC) นั้นพบว่าความสอดคล้องของคู่มือในทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปแสดงว่าคู่มือมีความเหมาะสมและสอดคล้องสามารถนำไปใช้ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร ไสตรโยม (2555, 80-82) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนยุวศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่าความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนยุวศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1 โดยรวมอยู่ใน

ระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธพร สันติวิจิต (2553, 79) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูผู้สอนใน โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 1 (ตอนสักผดุงวิทย์) พบว่า ค่าระดับความเหมาะสม ตรวจโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ คู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้น สมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภท อุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัด สุราษฎร์ธานี พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้คู่มือ การนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ มีตัวอย่างและแบบฟอร์มสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ คำอธิบายการ ปฏิบัติเนื้อหาชัดเจน และความเหมาะสมของ ขนาดเล่ม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจาก คู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้น สมรรถนะเป็นคู่มือที่สามารถเป็นแนวทางให้ผู้ใช้ คู่มือได้ศึกษาทำความเข้าใจ และง่ายต่อการปฏิบัติ ตามได้ ในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้มี มาตรฐานใกล้เคียงกันให้มากที่สุด และทำให้นักเรียนนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและทักษะ ที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จิราพร โสทรโยม (2555, 40) กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของ คู่มือว่า สามารถช่วยให้ครูเข้าใจเนื้อหาหลักขณะ วิชา ขอบข่าย หรือสิ่งที่จะสอนได้กระจ่างและ เด่นชัด ช่วยให้ครูเกิดมโนทัศน์กับงานที่จะสอน สามารถดำเนินตามแนวทางและขั้นตอนนั้น ๆ ได้ดี โดยที่ครูสามารถดัดแปลงและยืดหยุ่นได้เอง เปิด โอกาสให้ผู้สอนสามารถปฏิบัติได้คล่องตัวขึ้น อีกทั้งรูปแบบและวิธีที่เป็นแนวในการเขียนต้องคง รูปแบบและขั้นตอนไว้โดยสม่ำเสมอ เพื่อสะดวกใน การใช้ การเปิดอ่าน ค้นคว้าและอื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ พบว่า การนำนโยบายการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไปปฏิบัติบางครั้งมี ปัญหาในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรนโยบายการนิเทศการจัดการเรียนรู้ แบบมุ่งเน้นสมรรถนะอย่างจริงจังอาจทำการนิเทศ โดยบุคลากรในสถานศึกษาเอง ซึ่งจะทำให้ได้ผล จะต้องดำเนินการอย่างมีขั้นตอนตามกระบวนการ และต้องให้ได้ผลตามความมุ่งหมาย ซึ่งเป็นหัวใจ ของการนิเทศ

2. ด้านการวางแผนการนิเทศ พบว่า คณะกรรมการการนิเทศการจัดการเรียนรู้มีการ เปลี่ยนแปลงทุกปี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น สถานศึกษาควรดำเนินการตามกระบวนการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วม และรับผิดชอบ จัดกิจกรรมการนิเทศตรงกับความต้องการและจำเป็นในการพัฒนาครู มีการ ประสานงานการทำงานเป็นหมู่คณะ ช่วยให้ผู้รับ การนิเทศมีความเชื่อมั่นและพึ่งตนเอง เพื่อผลที่จะ เกิดขึ้นกับผู้เรียนให้มากที่สุด

3. ด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนา วิธีการ พบว่า คณะกรรมการการนิเทศเชิญ วิทยากรที่มีความรู้มาช่วยในการนิเทศกายการ จัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหาร สถานศึกษาควรสร้างความรู้ให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ใช้ทักษะในการใช้คู่มือและมี เจตคติที่ดีต่อคู่มือ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการ พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ คุณภาพของนักศึกษาตามมาตรฐานที่โรงเรียน กำหนดไว้

4. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ พบว่า คณะกรรมการการนิเทศจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการ นิเทศการจัดการเรียนรู้ให้ไว้สำหรับครู มีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุด ดังนั้นครูหรือผู้นิเทศที่จะนำคู่มือการนิเทศ การจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะไปใช้ ควรมี การศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจในวิธีการเชิง ระบบจากเอกสาร ตำรา บทความ ของนักศึกษา

อื่น ๆ เพื่อทำความเข้าใจในแนวทางการพัฒนาเชิงระบบทุก ๆ ขั้นตอนอย่างถ่องแท้เนื่องจากคู่มือคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนที่สร้างขึ้นในครั้งนี้เป็นการนำเสนอเนื้อหาให้ความรู้เพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

5.ด้าน การ ประเมิน ผล พบว่า คณะกรรมการการนิเทศส่งเสริมให้ครูรู้จักการประเมินผลการสอนของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นสถานศึกษาควรสร้างคู่มือ หรือจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะขึ้นมาเพื่อให้ครูได้ศึกษาและทำการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และถูกต้อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. ควรศึกษาเจตคติต่อการนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบมุ่งเน้นสมรรถนะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทอุตสาหกรรม ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).
- นริศรา โพธิ์ขำ. (2550). สื่อการสอนความหมายของสื่อการสอน. ค้นเมื่อ พฤษภาคม 13, 2556, จาก <http://edtech.edu.ku.ac.th/edtech/wbi/index.php>.
- พิสนุ ฟองศรี. (2552). การวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- ยรรยง ศิริภูมิ. (2551). การดำเนินการตามกระบวนการการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2551). พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. เล่ม 125 ตอนที่ 43 ก
- รัตติกาล วิงคะฮาด. (2551). การนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนัก. การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางบอน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏธนบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). รายชื่อสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ค้นเมื่อ พฤษภาคม 13, 2556, จาก <http://www.vec.go.th/Default.aspx?tabid=180>.
- สุจิตรา ปทุมลังการ. (2552). หลักสูตรการเรียนและการฝึกอบรมแบบฐานสมรรถนะ. ค้นเมื่อ พฤษภาคม 14, 2556, จาก http://www.school.net.th/schoolnet/article/read.php?article_id=583

- สุรัสวดี จินดาเนตร. (2553). การพัฒนาคู่มือการสอนโครงงานคณิตศาสตร์ สำหรับครู ในช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนดาราวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). รายชื่อสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ค้นเมื่อ พฤษภาคม 13, 2556, จาก <http://www.vec.go.th/Default.aspx?tabid=180>.
- อรุณ จันทวานิช. (2548). กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพ การจัดการศึกษาของเอกชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.
- อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล. (2552). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา(1). ค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 17, 2554, จาก <http://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision>
- อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2546). คู่มือปฏิบัติการเรียนการสอนยุคใหม่. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- Harris, B. M. (1985). *Supervisory behavior in e ducation*. (3 rd ed.) New Jersey: Prentice-Hall,Inc.